

OTYŁOŚĆ
to **CHOROBA**

Warszawa, 13 stycznia 2019r.

Sz. P. Marek Kuzaka
Prezes Zarządu AMS SA

Do wiadomości:

1. Kancelaria notarialna Alicji Huziuk
2. Stowarzyszenie Komunikacji Marketingowej SAR
3. Klub Twórców Reklamy (KTR)
4. Stowarzyszenie Twórców Grafiki Użytkowej
5. „Gazeta Wyborcza”
6. Wyborcza.pl
7. Gazeta.pl
8. Myfitness.pl
9. Radio TOK FM

List Otwarty do organizatorów konkursu „Jedź ostrożnie”

Szanowni Państwo;

Jako Społeczny Rzecznik Praw Osób Chorych na Otyłość w imieniu środowiska osób z chorobą otyłości pragnę wyrazić nasze duże zaniepokojenie związane z prezentacją plakatów nagrodzonych w konkursie „Jedź ostrożnie” w ramach 19. Konkursu Galerii Plakatu AMS. W naszej ocenie część z tych prac umacnia stereotypowy wizerunek choroby otyłości oraz przyczynia się do dyskryminacji i stygmatyzacji osób z tym poważnym, przewlekłym schorzeniem. Pojawienie się plakatów w przestrzeni publicznej dotknęło środowisko, wywołało wiele kontrowersji i bardzo negatywnych komentarzy. Dlatego zwracamy się z prośbą o rozważenie naszych poniższych argumentów i zobowiązujący komentarz do tej akcji. Jest to tym bardziej istotne, że konkurs, którego celem miało być zapobieganie chorobie otyłości oraz promocja zdrowego odżywiania, nie nosi znamion akcji edukacyjnej, ale dyskryminacyjnej.

Szanowni Państwo;

Otyłość została wpisana przez Światową Organizację Zdrowia (WHO) na Międzynarodową Listę Chorób i Problemów Zdrowotnych (klasyfikacja ICD-10) pod kodem E66 już ponad 50 lat temu. Współczesna otyłość to złożona choroba przewlekła wywoływana przez wiele czynników środowiskowych, psychologicznych, metabolicznych, hormonalnych i genetycznych

jednocześnie; choroba, która wymaga leczenia przez lekarzy obesitologów (specjalistów leczenia nadwagi i otyłości) oraz zespołów specjalistów wspierających – chirurgów bariatrów, lekarzy innych specjalności, dietetyków, psychologów i fizjoterapeutów. Leczenie otyłości na poszczególnych jej etapach (nadwaga, otyłość I i II stopnia, otyłość III stopnia, czyli tzw. otyłość olbrzymia) wymaga zastosowania różnych terapii (zachowawczej, farmakologicznej, chirurgicznej) dostosowanych indywidualnie do każdego pacjenta. Otyłość to choroba, która prowadzi do ponad 50 innych ciężkich schorzeń, niepełnosprawności, uzależnienia od osób trzecich, a wreszcie do śmierci. Otyłość nie wynika zatem jedynie z „jedzenia fast foodów” - dotyka także osoby, które takiej formy pożywienia nie mają w swoim menu, a także osób chorych na inne schorzenia (np. insulinooporność, cukrzycę, schorzenia tarczycy, astmę, depresję itp.) oraz zespoły genetyczne (np. zespół Downa, Pradera – Williego itp.).

Tymczasem **niektóre prace nagrodzone w Państwa konkursie promują skrótowy komunikat: „przestań jeść „śmieciowe jedzenie” to nie będziesz miał otyłości”.** Jest to coś więcej niż uproszczenie. To stwierdzenie nieprawdziwe merytorycznie, wzmacniające błędne postrzeganie choroby otyłości i niezwykle krzywdzące osoby chore na otyłość.

Burzę w środowisku osób chorych na otyłość oraz osób z zaburzeniami odżywiania wywołał także **plakat prezentujący napis „Żyź”.** Komunikat, który – jak nam się wydaje – miał zwracać uwagę społeczeństwa, abyśmy dokonywali korzystnych dla „życia” wyborów żywieniowych, po umieszczeniu go wraz z innymi plakatami kampanii odwołującymi się bezpośrednio do chorych na otyłość, diametralnie zmienił swoje znaczenie. Użycie **kombinacji słów: „żyj-żyj” zostało zrozumiane jako brutalne porównywanie osób chorych na otyłość i osób z zaburzeniami odżywiania do zwierząt hodowlanych i ich sposobu karmienia.** W efekcie, promując ten plakat, przyczyniliście się Państwo do **odhumanizowania, poniekąd zezwierzęcenia tej grupy osób chorych.**

W informacji na stronie internetowej Państwa firmy czytamy: *”Jury spodobały się także dwa projekty, które wyróżniał lekko żartobliwy ton i elegancka forma graficzna: **portret monstrualnego grubasa niemieszczącego się na mikroskopijnym krzeselku (...)**”.* Zgodnie z wytycznymi Światowego i Europejskiego Towarzystwa Badań nad Otyłością dotyczącymi przeciwdziałania dyskryminacji i stygmatyzacji osób chorych na otyłość, promowany przez Państwa przekaz nie jest ani „żartobliwy”, ani „elegancki”. **Plakat ten, podobnie jak wskazane wyżej, upowszechnia nieprawdziwy komunikat dotyczący przyczyn choroby otyłości.** Dodatkowo, w jawny sposób drwi z **osób chorych na otyłość, z objawu ich choroby jakim jest nagromadzenie tkanki tłuszczowej oraz problemów, które wywołuje choroba otyłości w codziennym funkcjonowaniu.** Co więcej, zgodnie z ww. wytycznymi, **wyrażenie: „grubas” („monstrualny grubas”) jest uważane za przejaw stygmatyzacji osób chorych na otyłość i nie funkcjonuje w słowniku społeczeństw, kierujących się zasadami szacunku dla człowieka.** Zwracamy też Państwa uwagę na fakt, że **na rysunku została przedstawiona osoba chora**

na otyłość tzw. skrajnie olbrzymią, a ta grupa chorych jest szczególnie wykluczona. Osoby na tym etapie rozwoju choroby nie mają dostępu do leczenia, są więźniami swoich domów i łóżek, żyją w nędzy lub na jej granicy bez wsparcia pomocy społecznej, a często także osób bliskich. Przedstawianie ich w sposób karykaturalny jest po prostu nieludzkie.

Szanowni Państwo;

Cenimy dotychczasowe inicjatywy firmy AMS na rzecz integracji społecznej i zawodowej osób chorych, z niepełnosprawnościami. Wielokrotnie także współpracowaliśmy z mediami należącymi do Grupy Agora, wspólnie z dziennikarzami opracowując bardzo merytoryczne artykuły na temat choroby otyłości i przeciwdziałania dyskryminacji. Przypomnijmy, że to właśnie „Gazeta Wyborcza” publikując w 2013r. swoim dodatku „DUŻY FORMAT” reportaż pt. „Idź i jedz!” jako pierwsza naświetliła publicznie masowy problem dyskryminacji i stygmatyzacji osób chorujących na otyłość.

Jesteśmy więc tym bardziej zaskoczeni i zmartwieni, że konkurs „Jedz ostrożnie” został zorganizowany ewidentnie bez merytorycznego przygotowania na temat choroby otyłości, przyczyn jej powstawania oraz rzetelnych, bezpiecznych metod jej leczenia. W przekonaniu tym utwierdza nas fakt, że w jury konkursu, wśród osób oceniających plakaty i ich wydźwięk społeczny nie znaleźli się ani eksperci – lekarze obesitolodzy zajmujący się leczeniem nadwagi i otyłości, ani specjaliści zajmujący się przeciwdziałaniem dyskryminacji osób z nadwagą i otyłością.

Jako jedna z największych polskich firm w branży medialnej macie Państwo społeczny obowiązek upowszechniania rzetelnych komunikatów, które z szacunkiem odnoszą się do człowieka. Niestety, realizowana przez Państwa kampania jest tego zaprzeczeniem. Dlatego oczekujemy, że ustosunkują się Państwo do społecznego protestu osób chorych na otyłość przeciwko konkursowi „Jedz ostrożnie”.

Ze swojej strony oferujemy zaś merytoryczne wsparcie w obszarze choroby otyłości i osób chorujących na otyłość oraz zapraszamy do kontaktu z Fundacją i ekspertami polskiej obesitologii.

Z poważaniem

Magdalena Gajda

Społeczny Rzecznik Praw Osób Chorych na Otyłość
Prezes Zarządu Fundacji Osób Chorych na Otyłość OD-WAGA
Przedstawiciel Polski w Europejskiej Radzie Chorych na Otyłość

List przesłano także do wiadomości:

1. Rzecznik Praw Obywatelskich
2. Minister zdrowia – Łukasz Szumowski
3. Rzecznik Praw Pacjenta
4. Parlamentarny Zespół ds. Przeciwdziałania i Rozwiązywania Problemów Otyłości

5. Polskie Towarzystwo Badań nad Otyłością
6. Towarzystwo Chirurgów Polskich (Sekcja Chirurgii Metabolicznej i Bariatrycznej)
7. Stowarzyszenie Pacjentów Bariatrycznych CHLO
8. Stowarzyszenie Osób Chorych na Otyłość MAXIMUS

Fundacja Osób Chorych na Otyłość OD-WAGA

Organizacja pacjencka i ekspercka będąca częścią międzynarodowego ruchu na rzecz obrony praw chorych na otyłość. Powstała w 2014 r. z inicjatywy ekspertów Polskiego Towarzystwa Badań nad Otyłością. Fundatorką i Prezesem Fundacji **OD-WAGA** jest Magdalena Gajda (dziennikarka, specjalistka ds. PR, chora na otyłość), która pełni również funkcję Społecznego Rzecznika Praw Osób Chorych na Otyłość i reprezentuje Polskę w Radzie Pacjentów przy Europejskim Towarzystwie Badań nad Otyłością (EASO) - gremium doradczego dla EASO, Komisji Europejskiej i WHO.

Fundacja OD-WAGA działa pod hasłem: *„Nie jesteś grubasem. Jesteś chory na otyłość”*. W hasle tym mieści się **Misja Fundacji OD-WAGA** – uczynienie z Polski kraju, w którym otyłość będzie uznana za skomplikowaną, groźną dla zdrowia i życia chorobę przewlekłą; chorobę prawidłowo, bezpiecznie leczoną przez specjalistów, a chorzy na nadwagę i otyłość otrzymają odpowiednie wsparcie i będą traktowani są z szacunkiem.

Celem działalności Fundacji **OD-WAGA** jest obrona praw człowieka, obywatelskich i pacjenckich chorych na otyłość, walka z dyskryminacją i stygmatyzacją tej grupy społecznej oraz doprowadzenie do powstania narodowego systemu leczenia otyłości oraz opieki na chorymi na otyłość.

Dzięki działaniom Fundacji **OD-WAGA** m.in. Rzecznik Praw Pacjenta prowadzi monitoring placówek medycznych pod kątem wyposażenia ich w sprzęt dostosowany do potrzeb chorych na otyłość III stopnia (tzw. otyłość olbrzymią – BMI 40+) a ministerstwo zdrowia oddzieliło chirurgię bariatryczną od chirurgii ogólnej i utworzyło nową grupę zabiegów operacyjnych refundowanych przez NFZ (docelowa grupa pacjentów: 700 tys. osób z otyłością III stopnia i 1 200 000 osób z otyłością II stopnia).

Magdalena Gajda, Prezes Zarządu Fundacji OD-WAGA, za swoją działalność społeczną jako **pierwsza Polka** została uhonorowana międzynarodową **nagrodą „Bakken Invitation Award – LiveOn. GiveOn”** przyznawaną osobom, które dzięki nowoczesnym technologiom medycznym odzyskały zdrowie i swoje „drugie życie” poświęcają aby pomagać innym.

Partnerem Merytorycznym Fundacji OD-WAGA gwarantującym najwyższą jakość treści i działań podejmowanych przez Fundację **jest Polskie Towarzystwo Badań nad Otyłością**. Fundacja współpracuje z m.in. Rzecznikiem Praw Obywatelskich, Rzecznikiem Praw Pacjenta, Parlamentarnym Zespołem ds. Przeciwdziałania i Rozwiązywania Problemów Otyłości, ministerstwem zdrowia i NFZ.

Więcej o Fundacji OD-WAGA: www.od-waga.org.pl